

בס"ד

סוגיות בהדרכה בסייעוד
תוכנית לתואר שני- מבח"ר
שנה"ל תשע"ו סמסטר א'
מרצה: דר' שרה שחף RN; PhD

שעות קבלה בימי שני- בתיאום מראש:
sshachaf@univ.haifa.ac.il

רקע ורציונל:

הקורס מהדהד את מרכזיותה של ההדרכה בעשייה הסייעודית. תחום ההדרכה בסייעוד הוא אוטונומי לחלוטין, והאחות האקדמאית הבכירה פועלת בו ברמה עצמאית במיוחד כאשר היא מאצילה מסמכויותיה לרמות נמוכות יותר של העוסקים בסייעוד. לאור זאת, אך מתבקש שבעלות תואר שני בסייעוד תהיינה בקיאות בתכנים הראשיים שההדרכה, כתחום דעת ייחודי בסייעוד, עוסקת בהם. הקורס נשען על שני יסודות: הדרכת סטודנטים ואחיות חדשות, והדרכת מטופלים ומשפחות.

א. הדרכת סטודנטים ואחיות חדשות: הידע הפרקטי של הסייעוד והיכולת לקשור אותו לחומר עיוני נלמד ומתורגל בשדה הקליני. אחיות מנוסות ומדריכות קליניות מעורבות בהדרכת סטודנטים ובהדרכת עמיתים חדשים. ההדרכה הקלינית מכוונת גם לעוסקים בטיפול בחולה ללא הכשרה מסודרת, כמו כוחות העזר. בתוך ההדרכה יש ציפייה גם להדרכה הכוללת בתוכה תמיכה הקשבה וליווי.

ב. הדרכת מטופלים: זה אחד התפקידים הברורים והאוטונומיים של הסייעוד. ההדרכה עוסקת בכל הקשור לשמירה על הבריאות הקיימת, מניעת סיבוכים של מחלות והתמודדות עם מגבלות הנובעות ממצבי חולי וטיפול רפואיים. ראוי שאחיות אקדמאיות תאחזנה במיומנויות הדרכה על מנת להגביר את הרווחה של אוכלוסיית המטופלים.

בקורס נרחיב את הידע אודות עקרונות ההדרכה בתחומים השונים שהסייעוד מעורב בהם, נעמיק בסוגיות העולות מתוך ההדרכה, נדון במחקרים העדכניים בהדרכה ונתרגל בניית תכניות ההדרכה ויישומן.

התכנים המרכזיים:

- מודלים תיאורטיים של הדרכה
- תהליך ההדרכה, התהליך הסייעודי ומה שביניהם.
- התנגדויות וקונפליקטים בהדרכה
- בין למידה פרטנית ללמידה קבוצתית
- רפלקציה והערכה

מבנה הקורס:

שעורים כפולים ברצף, בימי שני בין 14.00 – 17.00, במחצית השנייה של סמסטר א'.
להלן המועדים:

- 14.12.15 ○
- 21.12.15 ○
- 28.12.15 ○
- 4.1.16 ○
- 11.1.16 ○
- 18.1.16 ○

מתודולוגיה: הקורס יתקיים במתכונת של סדנא (workshop)

דרישות הקורס: נוכחות חובה בכל השיעורים תוך השתתפות פעילה.

הערכה: ציון עובר בקורס: 65

1. השתתפות פעילה - 10%
2. הגשת 2 מטלות - מבנה של פורטפוליו - 30%. (תדריך יינתן במהלך הקורס)
3. עבודה מסכמת בזוגות: בנייה ויישום של תכנית הדרכה לסטודנטית / אחות חדשה. 60%

רשימת קריאה: הפריטים המודגשים הם קריאת חובה ונמצאים גם באתר הקורס.

* המר, ר. ורוזנברג, ק. (2013). פיתוח הדרכה ולמידה בארגונים, המדריך המלא. הוצאת ספרים "אח", קריית ביאליק.

* Benner, P. (1982). *From Novice to Expert. The American Journal of Nursing*, Vol. 82, No. 3, pp. 402-407.

<http://www.jstor.org/stable/3462928>. Accessed: 27-10-2015 09:42 UTC

* Berman, A., Snyder, S.J., Kozier, B., & Erb, G. (2008). *Integral Aspects of Nursing. Kozier & Erb's Fundamental of Nursing*. 8th Edition. Pearson International Edition, New Jersey. Pp 422-526.

* Cowley, S. and Bergen, A. Young, K. and Kavanagh, A. (2000). *A taxonomy of needs assessment, elicited from a multiple case study of community nursing education and practice. Journal of Advanced Nursing*, Volume 31 Issue 1, Pages 126 – 134.

* Dahlke, S. et al. (2012). *The Clinical Instructor Role in Nursing Education: A Structured Literature Review. Journal of Nursing Education*. Vol. 51, No. 12. Pp 692-702.

* Grant, J. (2002). *Learning needs assessment: assessing the need. British Medical Journal*, 324: 156-159.

Lu Lin. (2014). Graduate students as preceptors: *Effects on clinical teaching outcomes of medical nursing. International journal of nursing sciences*, 1. Pp 202-206.
<http://dx.doi.org/10.1016/j.ijnss.2014.05.008>. 2352-0132/Copyright © 2014, Chinese Nursing Association.

-
- * Mamhidir, A.G., et al. (2014). *Nursing preceptors' experiences of two clinical education models*. Nurse Education in Practice, 14. Pp 427-433.
- * McManus, J. (2006) Transforming productive reflection in the workplace into productive learning: a practical approach.
http://www.leeds.ac.uk/medicine/meu/lifelong06/papers/P_JacquiMcManus.pdf
- * Quinn, M.N. (2000). Principles and Practice of Nurse Education, 4th Edition. Stanley Thornes Publishers, Ltd. Cheltenham, United Kingdom.
- * Smeltzer, S.C., & Bare, B.G. (2004). Health Education and Health Promotion. Brunner & Suddarth Textbook of Medical-Surgical Nursing. 10th Edition. Lippincott Williams & Wilkins, Philadelphia, Pa. Pp 45-59.
- * Topping, K. J. (2005) *Trends in Peer Learning*. Educational Psychology, Volume 25, Issue 6 December, pages 631 – 645.
- * Wildman, T. M. (2007). *Taking seriously the intellectual growth of students: Accommodations for self-authorship*. New directions for teaching and learning, volume: 2007 iss: 109 pg: 15
- * Zilembo, M., & Monterosso, L. (2008). *Towards a conceptual framework for preceptorship in the clinical education of undergraduate nursing students*. Contemporary Nurse, 30 (1), 89-94. ResearchOnline@ND at http://researchonline.nd.edu.au/nursing_article/31.